

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

СИЛАБУС

«РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ»

Статус дисципліни	вибіркова
Код та назва спеціальності та спеціалізації (за наявності)	101 Екологія
Назва освітньої програми	Екологія
Освітній ступінь	бакалавр
Обсяг дисципліни (кредитів ЄКТС)	120 годин / 4 кредити ЄКТС
Терміни вивчення дисципліни	6 семестр
Назва кафедри, яка викладає дисципліну, аббревіатурне позначення	Екологічна та цивільна безпека (ЕЦБ)
Мова викладання	Українська

Лектор (викладач(і))

д.т.н., професор Зеленько Юлія Володимирівна;
к.т.н., доцент Безовська Марина Сергіївна
j.v.zelenko@ust.edu.ua; m.s.bezovska@ust.edu.ua
[BK4.2-РесурсозбереженняПММ.pdf](#)

<https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=2496>

номер кімнати 366,361, тел. 3731576

Передумови вивчення дисципліни	Дисципліни, які потрібні для вивчення дисципліни: Фізика; Вступ до фаху; Екологічна безпека
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є досягнення студентами компетентностей відповідно до освітньої програми (ОП), а саме: K01. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності. K18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. K22. Здатність до участі в розробці системи управління та поведіння з відходами виробництва та споживання. K23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.
Очікувані результати навчання	1. Знати теоретичні основи ресурсозбереження ПММ 2. Класифікувати паливно-мастильні матеріали 3. Виконувати пошук інформації з використанням різноманітних інформаційних джерел, у тому числі інтернет-ресурсів у сфері виробництва і використання ПММ 4. Застосовувати знання й практичні навички з ресурсозбереження ПММ для

	дослідження якісних та експлуатаційних характеристик ПММ 5. Вміти на основі методики та інструкцій використовуючи відповідне обладнання, проводити вивчення свіжих та відпрацьованих ПММ для визначення перспектив їх використання.
Зміст дисципліни	Лекції (32 годин): 1. Основні задачі і визначення дисципліни. 2-5. Загальна класифікація паливно-мастильних матеріалів та вимоги до них 6-7. Виробництво ПММ 8. Ринок ПММ в Україні та у світі 9-10. Аналіз структури нафтопродуктозабезпечення на залізничному транспорті. Втрати нафтопродуктів та умови зберігання 11. Вплив якості ПММ на експлуатаційні та амортизаційні показники двигунів і вузлів тертя 12-13. Екологічні параметри використання палив, оливо і технічних рідин: викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, утворення та зберігання нафтовміщуючих відходів 14. Система стандартизації та сертифікації нафтопродуктів. Екологічні показники і нормативи при використанні ПММ 15. Екіпіровка локомотивів. Паливно-наливні естакади та станції. 16. Особливості використання води у виробничих умовах. Технології підготовки води для технічних потреб. Практичні заняття (16 годин): 1. Визначення густини бензинів; 2. Визначення в'язкості моторних оливо; 3. Визначення температури каплепадіня пластичного мастила; 4. Визначення температури застигання охолоджуючої рідини; 5. Визначення оптичного показника забруднення відпрацьованої дизельної оливи; 6. Визначення вмісту води і механічних домішок у відпрацьованих нафтопродуктах (на прикладі дизельних оливо); 7-8. Визначення якісних характеристик води для технічних потреб Самостійна робота (72 години)
Контрольні заходи та критерії оцінювання	Форма підсумкового контролю – <i>диф. залік</i> . Семестрова оцінка студента формується за 100-бальною шкалою як сума оцінок контрольних заходів (КЗ1 та КЗ2). Максимальні оцінки контрольних заходів та семестрового контролю становлять: КЗ1 – 40 балів; КЗ2 – 60 балів; мінімальні оцінки складають 50 % від зазначеного максимального обсягу. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка має бути не менше ніж 50 балів.
Політика викладання	До задачі КЗ2 допускаються студенти, які здали КЗ1
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, устаткування для лабораторних досліджень (ваги, фотоелектроколориметр ФЕК, обладнання для виконання фізичних дослідів та хімічних дослідів), комп'ютер/планшет/телефон для доступу до системи дистанційного навчання «ЛІДЕР»
Навчально-методичне забезпечення	Рекомендована література 1. Бойченко С.В., Й.А. Любимін, В.Г. Спіркін Вступ до хімотології палив та оливо. У 2-х частинах Астропрінт, 2009 2. Моторні палива: властивості та якість [текст] підручник / Сергій Бойченко, Андрій Пушак, Петро Топільницький, Казимир Лейда; за заг. ред. проф. С. Бойченка. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 324 с. 3. Пластичні мастила: властивості та якість. Підручник / Петро Топільницький, Сергій Бойченко, Андрій Пушак, Вікторія Романчук, Йосип Любінін, Ігор Трофімов, Оксана Мікосянчик.; за редакцією проф. С. Бойченка. – К.: , 2021. – 274 с. 4. Паливо-мастильні матеріали, технічні рідини та системи їх забезпечення / В.Я. Чабанний, В. А., Павлюк-Мороз В.А., С.О. Магопєць та ін. – Кіровоград: РВЛ КНТУ, 2005. – 449 с. 5. Енергетична стратегія України на період до 2030 року [Електронний ресурс]: від 24 липня 2013 р. № 1071-р. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13/para3#n3 6. Закон України «Про енергетичну ефективність» [Електронний ресурс]: від 21 жовтня 2021 р. № 1818-ІХ. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text 7. Підвищення рівня екологічної безпеки при поводженні з відпрацьованими моторними оливами залізничної інфраструктури: [монографія] / Ю. В. Зеленько, Л. Д. Тарасова, М. С. Безовська. – Д.: Вид-во «Літограф», 2016. - 150 с.

8. Зеленько Ю. В. Розвиток методологічних основ ресурсозберігаючих екологічно чистих технологій при експлуатації залізничного транспорту – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.22.20 – Експлуатація та ремонт засобів транспорту. – Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, Дніпропетровськ, 2015.

9. Безовська М. С. Підвищення рівня екологічної безпеки при поводженні з відпрацьованими нафтопродуктами на залізниці. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 21.06.01 – Екологічна безпека. – Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Івано-Франківськ, 2014.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека університету та її депозитарій (<https://library.ust.edu.ua/uk/catalog>, <https://library.ust.edu.ua/uk/catalog?category=books-and-other>).

2. Система дистанційного навчання «ЛІДЕР». Хімотологія і ресурсозбереження ПММ: <https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=2496>

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>